

Π. Τζώνος

Τι να περιμένεις από αρχιτέκτονες...

Όποιος επισκέπτεται έναν γιατρό, έχει μάλλον σαφή αντίληψη για το τι περιμένει από αυτόν. Το ίδιο περίπου συμβαίνει και με τον υδραυλικό, με τον συμβολαιογράφο, ακόμη, τηρουμένων των αναλογιών, και με τον ζωγράφο. Από τον αρχιτέκτονα, τι έχεις να περιμένεις;

Ένα καλό κτίριο.

Σωστά.

Πότε ένα κτίριο, ας πούμε ένα σπίτι, δεν είναι καθόλου καλό;

- Όταν είναι ίσως ωραίο, αλλά αβίωτο από τον θόρυβο που μπαίνει από τοίχους και παράθυρα.

- Όταν είναι και ωραίο και καλά κατασκευασμένο, αλλά του λείπουν εντελώς τα εσωτερικά ανοίγματα, δηλαδή δεν μπορείς να μπεις από δωμάτιο σε δωμάτιο.

- Όταν είναι και λειτουργικά άψογο και δεν μπάζει η στέγη, αλλά αισθητικά απαίσιο.

- Όταν είναι και βολικό και καλοκατασκευασμένο, και στο είδος του ωραίο, αλλά δεν μπορείς να καλέσεις άνθρωπο, γιατί "το είδος του" είναι τεχνοκρατικό.

Και πότε είναι καλό μεν σε γενικές γραμμές, αλλά...;

- Όταν εκ των υστέρων διαπιστώνουμε ότι με "10%" περισσότερα έξοδα θα μπορούσε να είχε γίνει "πολύ" ωραιότερο...

- Όταν τώρα θα προτιμούσαμε, "για τα ίδια χρήματα", αντί για την πρόσθετη θερμομόνωση, που εξασφαλίζει 20% μικρότερες απώλειες, να είχαμε βάλει ενδοδαπέδια θέρμανση επειδή...

- Όταν ο ήλιος που μπαίνει από τα παράθυρα και μας αρέσει το χειμώνα, μας ενοχλεί το καλοκαίρι και για να τον κρατήσουμε έξω χάνουμε την θέα.

- Όταν θα θέλαμε ασφαλώς ύψος παραδοσιακό και προσαρμοσμένο στο περιβάλλον, αλλά και όχι τόσο μικρά παράθυρα, γιατί μας πνίγουν.

Για όλα δε αυτά ποιός άλλος μπορεί να φταίει, παρά ο αρχιτέκτονας, που δεν μας ενημέρωσε εγκαίρως ότι εφόσον του ζητηθούν είναι "αρχιτεκτονικώς" εφικτά;

- Δηλαδή το σπίτι να είναι και παραδοσιακά προσαρμοσμένο στο περιβάλλον και ανοιχτό στον έξω κόσμο, και με ήλιο το χειμώνα και με σκιά και θέα το καλοκαίρι, με 5% περισσότερα έξοδα πολύ λιγότερο ωραίο απ' ό, τι με 10%, αλλά σσήμαντα λιγότερο ωραίο απ' ό, τι με 15%, τα σουπερμοντέρνα υλικά δεν μειώνουν την "παραδοσιακότητα" της γενικής αίσθησης, η απαράδεκτα «τεχνοκρατική» όψη είναι ένα ελάχιστο, αλλά ένα ουσιώδες ελάχιστο, μακριά από την παραδεκτά «μεταμοντέρνα», η απομόνωση για δουλειά και ιδιωτικότητα σε κάποιους χώρους δεν αποκλείει την μοντέρνα "ανοικτή" κάτοψη, ο κεντρικός χώρος είναι και ψηλός και οικείος και καθαρίζεται εύκολα στα ψηλότερά του σημεία, η χρωματική σύνθεση χαρακτηρίζεται από μονόχρωμη πολυχρωμία ή και πολύχρωμη μονοχρωμία, το φως...

Μπορεί κανείς να δώσει λογικές απαντήσεις σε τόσο παράλογες απαιτήσεις; Ο αρχιτέκτονας μπορεί, γιατί η αρχιτεκτονική είναι έτσι. Αρκεί ο πελάτης να μπορεί να του τις θέτει. Και πώς ο πελάτης μπορεί να ξέρει τι ερωτήσεις μπορεί να απαντήσει ένας αρχιτέκτονας; Και πώς να διακρίνει τον αρχιτέκτονα που μπορεί από τον αρχιτέκτονα που όχι; Αυτόν που συναισθάνεται ότι δουλειά του είναι να δίνει λογικές απαντήσεις σε φαινομενικά παράλογες απαιτήσεις; Όχι γιατί ο ίδιος είναι παράλογος, αλλά γιατί η αρχιτεκτονική είναι έτσι; Αυτό έχει η ζωή. Αυτό έχει ο πολιτισμός. Γιατί ο πολιτισμός είναι έτσι.